

nr. 84 zomer 2014



Het Hoornblad

afdeling
Hoorn/West-Friesland

Informatie en mededelingenblad van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland

Versijnt 4x per jaar (januari, april, juli en oktober)

Sluitingsdatum kopij: 7 december 2014

Redactie: Jan Duyf, Clemens Appelman, Egbert Baars & Wim van der Hulst

Adres: Postbus 8, 1693 ZG Wervershoof, ☎ (0228) 58 52 72

e-mail: hoornblad@knnvhoorn.nl

Internet: <http://www.knnv.nl/hoorn>

Verzending: Dinie Atsma-Suidema

Adres: Elbaweg 51, 1607 MN Hem, ☎ (0228) 54 19 00

Archiefnr. 2014-003HN/02HB

Inhoud van Het Hoornblad Nr. 84

- blz. 3 Activiteitenprogramma KNNV & IVN West-Friesland
5 Toelichting activiteiten
9 Van de bestuurstaafel
10 Insectenwerkgroep
12 Plantenwerkgroep
14 Vissenwerkgroep
15 Vogelwerkgroep
16 Soortendag 2014
17 Zoogdierwerkgroep
18 Landje van Naber
19 De themadag Levende Tuinen
20 De Schoorlse Duinen
21 Rond de stad, met vergezichten
23 KNNV-kamp Noordoost-Polen
24 De Diemense Vijfhoek en Waterland
25 Rondon het Naarderbos
26 Hemelvaartsweekend
29 De Hoornbloem
29 De Specht
30 Bijzondere waarnemingen



Bij de voorplaat: *Phegeavlinder*

Activiteitenprogramma KNNV & IVN

JULI

- woensdag 2 **Het Drachterveld**, zie pagina 12
woensdag 2 **Zomer in het Egboetswater** (IVN)
zondag 6 **Ontdek het Ecoproject** (IVN)
dinsdag 8 **De Molenroute nabij de Zaanse Schans**, zie toelichting
zaterdag 12 **De Hortus Alkmaar**, zie toelichting
zaterdag 12 **Het Streekbos** (IVN)
zondag 13 **Skuitje varen** (IVN)
woensdag 16 **Planten in de Lutjebroekerweel**, zie pagina 12
zaterdag 19 **De Meervleermuis**, zie pagina 17
zaterdag 19 **Op avontuur in het bos** (IVN)
zondag 20 **Insecten te mooi om eng te zijn** (IVN)
zondag 20 **Bloemenpalet** (IVN)
woensdag 23 **Het Naviduct bij Enkhuizen**, zie pagina 12
zondag 27 **Fietstocht door polder het Grootslag** (IVN)
woensdag 30 **Bijenexcursie** (IVN)

AUGUSTUS

- zaterdag 2 **Vogels in de waterberging bij Twisk**, zie toelichting
zondag 3 **Het Blotevoetenpad** (IVN)
woensdag 6 **De Strip**, oever- en waterplanten, zie pagina 12
zaterdag 9 **Soortendag**, zie pagina 16
zaterdag 9 **Het Streekbos** (IVN)
zondag 10 **Vlinders- en libellen bij de Grootte Vliet**, zie pagina 10
zondag 10 **Vlinders en libellen** (IVN)
zondag 10 **Kriebelbeestjes** (IVN)
dinsdag 12 **Oude Niedorp**, zie toelichting
zaterdag 16 **Het Zanddepot**, zie toelichting
zondag 17 **Kom buitenspelen** (IVN)
maandag 18 **Paddestoelen** (IVN)
woensdag 20 **Het Sellecum bij Midwoud**, zie pagina 13
zaterdag 23 **Hooidag** (IVN)
zondag 24 **Vlinders- en libellen bij het Drachterveld**, zie pagina 10
zondag 24 **De bijen van Henk** (IVN)
zondag 24 **Landschap en techniek** (IVN)
zondag 24 **Nazomer** (IVN)
zaterdag 30 **Vleermuizen snel en vaardig** (IVN)
zondag 31 **Geologisch museum Laren en Westerheide**, zie toelichting
zondag 31 **Varen en vogels** (IVN)

SEPTEMBER

- maandag 1 **Bijeenkomst Insectenwerkgroep**, zie pagina 10
maandag 1 **Paddestoelen (IVN)**
zaterdag 6 **Het Egboetsterrein (IVN)**
zondag 7 **Fluistervaren met geschiedenis (IVN)**
maandag 8 **Spinnen in West-Nederland**, zie toelichting
donderdag 11 **Bijeenkomst Vogelwerkgroep**, zie pagina 15
zaterdag 13 **Spinnen in de Lutjebroekerweel**, zie toelichting
zaterdag 13 **Het Streekbos (IVN)**
zondag 14 **Fluistervaren met geschiedenis (IVN)**
maandag 15 **Paddestoelen (IVN)**
woensdag 17 **Stadsplanten in Medemblik**, zie pagina 12
zondag 21 **Bronstijdwandeling (IVN)**
zondag 21 **Open Dag Egboetje (IVN)**
zondag 28 **Het strand bij Den Helder**, zie toelichting
zondag 28 **Spannende spinnen (IVN)**

OKTOBER

- maandag 6 **Paddestoelen (IVN)**
donderdag 9 **Bijeenkomst Vogelwerkgroep**, zie pagina 15
zondag 12 **Paddestoelen in het Dijkgatsbos**, zie toelichting
maandag 13 **Leo Knol over Paddenstoelen**, zie toelichting
maandag 20 **Paddestoelen (IVN)**
woensdag 22 **Grassen in de Hoornbloem**, zie pagina 12



Toelichting activiteitenprogramma

De lezingen en sommige werkgroepsavonden worden gehouden in Wijkcentrum Kersenboogerd, Brederodegracht 1 in Hoorn. Zaal open om 19:45 uur.

De meeste excursies starten bij de kleine P aan het Dampten in Hoorn, even voorbij de begraafplaats. Vanaf de trein (en de fietsenstalling) is het 8 minuten lopen.

Bel bij twijfelachtig weer even naar de vermelde contactpersoon.

Dinsdag 8 juli: Wandeling Molenroute nabij de Zaanse Schans

De Molenroute is een rondwandeling via de Zaanse Schans met zicht op monumentale gebouwen aan de Zaan en de ringdijk van droogmakerij De Enge Wormer naar de Kalverpolder en door het eeuwenoude Zaanse vaardorp Haaldersbroek. Aan de overkant van de ringvaart ligt de oude vaarpolder Wormer- en Jisperveld. Het open weidegebied is van oudsher in trek bij vele soorten weidevogels als **GRUTTO**, **TURELUUR**, **KIEVIT** en **KEMPHAAN**.

Wij vertrekken om 13:00 uur vanaf het Dampten. Gaarne 24 uur van tevoren aanmelden. Contactpersoon: Jan Duyf, telefoon: (0228) 58 52 72, e-mail: voorzitter@hoorn.knnv.nl.

Zaterdag 12 juli: Excursie de Hortus Alkmaar

De Hortus Alkmaar is de voormalige productietuin van VSM Geneesmiddelen. Het oudste deel van de kruidentuin op het bedrijventerrein Beverkoog is aangelegd in 1981. Door zelf de geneeskrachtige kruiden te kweken had de fabrikant van homeopathische geneesmiddelen het kwaliteitsaspect volledig in eigen hand. Het aantal kruiden groeide in de loop der tijd uit tot een bijzondere botanische collectie van ruim 600 soorten. Door de verscheidenheid van soorten en ook door de aandacht voor de natuurlijke samenhang, die past bij een ecologische omgeving is de kruidentuin ontwikkeld tot een botanische rijkdom in een natuurlijke biotoop met een unieke collectie geneeskruiden. Door het ecologische beheer is de tuin ook rijk aan insecten; vlinders, libellen en de **IJSVOGEL** heeft er een permanente behuizing gevonden. Door de verplaatsing van de productieafdeling van VSM naar Duitsland verloor de tuin eind 2011 zijn functie als leverancier van kruiden voor homeopathische geneesmiddelenproductie in Alkmaar. De tuin dreigde zelfs geheel verloren te gaan. Een groep enthousiaste VSM-ers heeft toen het initiatief genomen om te proberen de tuin als zelfstandige stichting te laten voortbestaan. In september 2011 was de stichting Hortus Alkmaar een feit.

Vertrek van het Dampten om 11:30 uur. De kosten zijn € 5.50. Contactpersoon: Ofra Carmi, e-mail: o.carmi@quicknet.nl.

Zaterdag 2 augustus: Vogelkijkgdag waterberging Twisk

Op 2 augustus is het weer Vogelkijkgdag bij de waterberging. De KNNV verleent dan ondersteuning aan het Landschap Noord-Holland, de beheerder van dit gebied. Dat doen we twee keer per jaar, eerst in april wanneer de trek in volle gang is en later begin augustus wanneer het broedseizoen aan het einde is gekomen en de terugtrek is begonnen. Er is veel leuks in het gebied te ontdekken. Gedurende deze dag staan er telescopen opgesteld om belangstellenden te wijzen op de daar verblijvende en overvliegende vogels. Bijzondere waarnemingen zijn niet uit te sluiten. Van 10:00 uur tot 15:00 uur is er een post, met informatie van zowel Landschap Noord-Holland als KNNV bij het informatiepaneel langs het fietspad. Iedereen is van harte welkom. Op de fiets is de waterberging te bereiken vanuit Twisk, of via grasdrogerij Den Hartog. Auto's kunnen het beste aan de westkant van het gebied worden geparkeerd, nabij de grasdrogerij. Contactpersoon: Douwe Greydanus, telefoon: (0228) 72 01 19, e-mail: d.greydanus@quicknet.nl.

Dinsdag 12 augustus: Wandelen door Oude Niedorp

Vandaag maken wij de sprong van oud naar nieuw. Niet dat er een oliebol of vuurwerk aan te pas komt. Nee, wij lopen van Nieuwe Niedorp naar Oude Niedorp en weer terug. Een tochtje van 7 kilometer langs water, polders en een heuse ruïne. Wandelen door dorpen zoals dorpen bedoeld zijn.

Wij vertrekken om 13:00 uur vanaf het Dampten. Gaarne 24 uur van tevoren aanmelden. Contactpersoon: Jan Duyf, telefoon (0228) 58 52 72, e-mail: voorzitter@hoorn.knnv.nl

Zaterdag 16 augustus: Het Zanddepot

Het Zanddepot ligt midden in polder Het Grootslag. Deze polder is in de jaren '70 rigoureuus op de schop genomen. Om de vele watergangen te kunnen dempen en de asfaltwegen aan te leggen werd zand uit het IJsselmeer via een buis naar het depot gespoten. Op het depot zijn enkele dijkjes aangelegd voor een uitlekbassin. Tot 1977 werd hier zand gehaald voor de aanleg van de polderwegen. Na deze periode gebeurde er een lange tijd niets meer met het gebied. Een paar jaar later groeide er vanzelf riet en verschillende pioniersplanten. Het depot heeft een eigen zoete, voedselarme waterhuishouding. Al het water komt van boven. Er is geen rechtstreekse verbinding met het polderwater. Hierdoor krijg je een min of meer geïsoleerde biotoop. Staatsbosbeheer heeft het zanddepot sinds 1984 in beheer. Sinds 2004 helpen schoolkinderen uit de hele regio jaarlijks mee om het gebied te onderhouden, zodat dit open blijft. Het riet wordt gemaaid en op hopen geharkt, de wilgen worden geknot en gesnoeid. Dit project wordt in samenwerking met MEC-De Witte Schuur, Staatsbosbeheer en de leden van de KNNV Hoorn/West-Friesland uitgevoerd. Vele rietorchideeën en zelfs de **ADDERTONG** zijn daar te vinden. Maar ook vele soorten vlinders en libellen vliegen daar rond. Het zanddepot is een uniek natuureiland op IJsselmeerzand in de kleipolder. Aanvang 09:30 uur bij het zanddepot, Grootslagweg 9 te Andijk. Contactpersoon: Cees Schaper, telefoon: (0228) 31 61 46, e-mail: c.schaper1@quicknet.nl.

Zondag 31 augustus: Excursie Geologisch museum Laren en Westerheide

Vandaag maken we een wandeling over de Bussumer- en Westerheide. Een gebied wat gevormd is tijdens de ijstijd. Veel keileem, grint en zand is in het verleden afgegraven. In deze periode bloeit de hei prachtig. Het is een afwisselend terrein met zandverstuivingen, restanten van grafheuvels en bomen. Vogels, vlinders en insecten zijn er volop aanwezig. Na de wandeling bezoeken we het Geologisch museum. De toegangsprijs is € 5,50, voor museumjaarkarthouders is de toegang gratis. Er zijn 6 vaste tentoonstellingen, waaronder de geschiedenis van het leven op aarde, fossielen, mineralen en de geologie en prehistorie van het Gooi. Ook is er een stentuin met zwerfkeien die door gletsjers naar Nederland gebracht werden te bezichtigen.

Vertrek om 09:00 uur bij het Dampden, terugkomst in de loop van de middag.

Contactpersoon: Trudy Winthorst, telefoon 06 108 25 568, e-mail:

trudywinthorst@quicknet.nl.

Maandag 8 september: Lezing Spinnen

Spinnenexpert Gerard van der Klugt verzorgt vanavond een presentatie over spinnen. Heel veel mensen zijn er om de een of andere reden er bang voor. Ze slaan ze dood of zetten ze met een beetje goede wil buiten.

Spinnen zijn heel gewone beestjes, die je overal kunt aantreffen, in elk seizoen. Voor Engeland was uitgerekend dat daar gemiddeld 130 spinnen op een vierkante meter leven. Onze huizen tellen in het hoogseizoen zo'n 1.000 tot 2.000 spinnen aan de binnen- en buitenzijde. Het hoogseizoen in aantallen is niet de herfst, maar de voorzomer, als er van veel soorten de jonkies uit hun eitjes gekropen zijn. Wel zijn in de herfst enkele grote algemene soorten volwassen, en zijn hun webben in het ochtenddauw goed te zien. Spinnen zijn ook bijzondere predators, met hun unieke spintepels en uitwendige gifkaken. Dit is de overeenkomst tussen alle spinnen, maar voor het overige zijn er grote verschillen tussen de soorten in bouw, biotoop, gedrag en levenswijze. Dit alles komt – letterlijk – in beeld in de presentatie, maar alleen voor zover het soorten betreft die in West-Nederland voorkomen. En daarbij zit, ter geruststelling van degenen met hevige spinnenangst, geen enkele voor mensen gevaarlijke soort. Na deze avond zal men deuren en ramen wijd openzetten om deze interessante beestjes binnen te laten.

Zaterdag 13 september: Excursie spinnen in de Lutjebroekweel

In aansluiting op de lezing van maandag 8 september gaan wij vandaag naar de Lutjebroekerweel om het geleerde in de praktijk te brengen. Wij zullen op meerdere plekken in de Lutjebroekerweel gaan kijken, welke spinnen hier voorkomen. Bij nat weer zijn laarzen geen overbodige luxe. Wij starten om 13:30 uur bij de Schapenstreek, De Gouw 57 A, 1614 MB Lutjebroek. Contactpersoon: Fred Weel, telefoon: 06 48 66 40 25, e-mail: zoogdierenwerkgroep@knnvhoorn.nl

Zondag 28 september: Strandexcursie

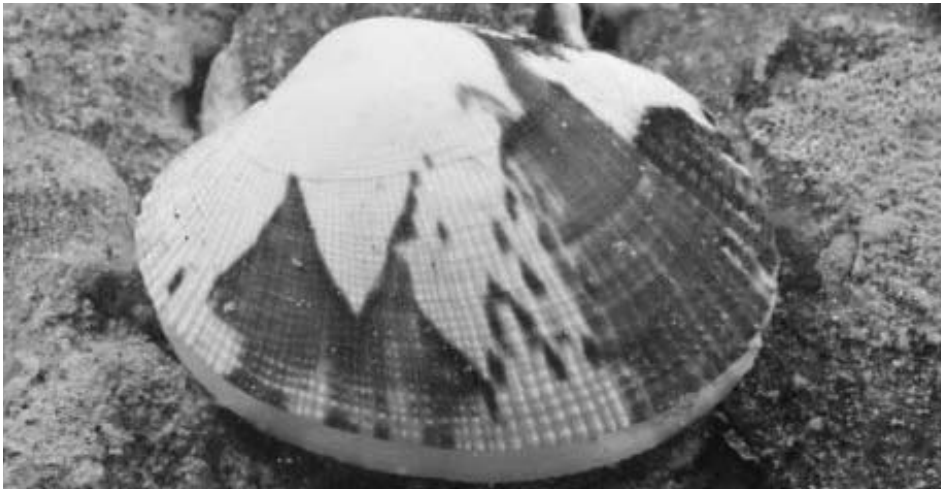
Zou het dan eindelijk eens lukken! Het is tenslotte nazomer, dus het moet kunnen. Excursie naar het strand achter de Donkere Duinen van Den Helder. Begin 2011 ontdekten we ter hoogte van “Duinoord” schelpenrijke zandhopen, afkomstig van een zandsuppletie. Steevast vonden we hier flinke aantallen **BONTE MANTELSCHELPEN** en verder allerlei andere soorten uit het Eemien, zo'n 120 duizend jaar geleden. Deze zandhopen zijn ondertussen verzwolgen door stormen en de zee, maar mijn hoop is dat we nog steeds genoeg exemplaren kunnen vinden.

Wat mij betreft gaan we het dit jaar weer proberen om daar het strand eens lekker uit te pluizen. Vertrek om 09:00 uur bij het Dampten, terugkomst in de loop van de middag. Contactpersoon: Willeke van Gent, e-mail: wenteltrapje@live.nl

Datums die je nu al kunt noteren in je agenda:

Zondag 12 oktober: **Paddenstoelenexcursie in het Dijkgatsbos** onder leiding van Leo Knol

Maandag 13 oktober: **Lezing over paddenstoelen** door Leo Knol.



Filippijnse tapijtschelp (Venerupis philippinarum)

In 2008 werd de **FILIPPIJNSE TAPIJTSCHERP** voor het eerst levend in de Nederlandse kustwateren aangetroffen. In een korte periode heeft deze eetbare soort zich in de Oosterschelde zeer sterk uitgebreid. Er wordt nu zelfs al gesproken van een lokaal zeer algemene tot massaal voorkomende soort, die ook al in het Veerse meer is aangetroffen. Ondanks zijn fraaie en zeer gevarieerde schelptekening is het een invasieve exoot die niet in onze kustwateren thuis hoort.

Van de Bestuurstafel

Het is alweer zomer en met dit mooie weer vliegt de tijd voorbij. Wij hadden al een mooie lente die, voor ieder van ons, of je nu een vlinder-, vogel- of plantenliefhebber bent, al vroeg in jaar het nodige moois bracht. Ik hoop dat het de komende maanden nog mooi weer blijft, zodat wij volop kunnen blijven genieten van wat de natuur ons te bieden heeft.

Inmiddels hebben wij het Hemelvaartkamp alweer achter de rug. Hiervoor was buitengewoon veel belangstelling, waarom weten wij niet precies, maar het zou naar mijn mening best kunnen liggen aan de locatie die men gekozen heeft. Het door de insectenwerkgroep georganiseerde uitje naar de Eifel staat voor de deur. Mag ik vanaf hier iedereen, die meegaat een paar prachtige dagen toewensen. De O&A commissie onder leiding van Michel Kleij blijft zich inzetten voor de natuur. In het vorige Hoornblad en in het blad van de IVN-Westfriesland, Alchemilla hebben wij gevraagd: zijn er nog leden die de O&A commissie willen komen versterken? Hier hebben wij geen enkele reactie op gekregen. Dit betekent wel, dat het kan zijn, dat bepaalde zaken niet kunnen worden opgepakt, omdat het gewoonweg aan man- of vrouwkracht ontbreekt. Desondanks hebben wij toch gemeend alle politieke partijen en diverse instanties te moeten aanschrijven. In dit schrijven hebben wij de KNNV onder hun aandacht gebracht en hun er op gewezen, dat wij een vereniging zijn die natuur een warm hart toe draagt. Een vereniging die door de staat is erkend als ecologisch adviseur en het daarom zeer op prijs zouden stellen, als zij van deze deskundigheid zouden gebruik maken. Zowel voor het beoordelen van projecten binnen hun gemeenten, of de natuur hiermee niet tekort wordt gedaan, als om het geven van het advies. Verder hebben wij nog als O&A commissie bezwaar gemaakt tegen de verstrekking van twee ontheffingen om zowel **SMIENTEN** als **KNOBBELZWANEN** te mogen afschieten in de Zeevang.

Na het verschijnen van het vorige Hoornblad en nu is er geen overleg meer geweest tussen het IVN en de KNNV. Het eerstvolgende overleg zal zijn begin september. Het blijkt dat de agenda's niet altijd op elkaar aansluiten.

In het kader van een stukje natuurbeleving ben ik vorig jaar gestart met het organiseren van een maandelijks wandeling in die maanden, waar geen lezingen worden gehouden. Hoewel het vorig jaar maar traag op gang kwam, zijn wij dit jaar buitengewoon goed begonnen en is de belangstelling voor de wandelingen hoopgevend voor de toekomst.

Wij blijven benieuwd naar de ideeën en/of suggesties die leven bij onze leden om bepaalde activiteiten (excursies, lezingen, cursussen etc.) in het programma op te nemen. Laat ons dit vooral weten, dan kunnen wij hier in ieder geval rekening mee houden. Op dit moment zijn wij bezig om de "verdiepingscursus over meeuwen" vorm te geven, maar de contacten met de meeuwendeskundige verlopen traag. Verder wens ik iedereen die zijn of haar vakantie nog tegoed heeft heel veel vakantieplezier, een goede reis en mooi weer toe.

Jan Duyf, voorzitter



Insectenwerkgroep

DAGVLINDERS

Het was een buitengewoon goed voorjaar voor de vlinders en er kwamen vele meldingen bij ons binnen. Een bijzondere melding was een

GLASVLEUGELPIJLSTAART in Avenhorn. Voor ons gebied vrij zeldzaam waren de meldingen van het **ORANJETIPJE**. Dit voorjaar werden er ook meer

BOOMBLAUWTJES en **CITROENVLINDERS** waargenomen.

In het telweekend van 17/18 mei georganiseerd door de Vlinderstichting zijn grote hoeveelheden **ARGUSVLINDERS** gespot. Yvonne van der Hulst telde zo'n 48 stuks in de berm richting Scharwoude. Meer leden van de KNNV hebben geteld in onze regio, hierdoor heeft de vlinderstichting weer een duidelijk beeld gekregen van de **ARGUSVLINDER**. Hiervoor onze dank!



HHNK beheert het fietspad het Sellecum richting Midwoud. Het is een lang fietspad met aan weerskanten een sloot. Door het boerenlandschap. Tot onze verassing was deze keer het laatste uurhok (133-524) het best vertegenwoordigt door de **ARGUSVLINDER** (56 stuks). Daar stonden de volgende kruiden en verschillende grassoorten: boterbloem, **VERGEET-MIJ-NIETJES**, zuring, **RODE KLAVER**, hoornbloemetjes. Aan weerszijden van het fietspad was er ongeveer 1 meter gemaaid (gekle-

peld?) daar lag het gras te drogen en onder meer langs die rand trok de **ARGUSVLINDER** om even te rusten op de doortocht. Sommige foerageerden (dronken), andere waren aan het baltsen of ze hadden gewoon erge haast. Het boerenland aan weerszijden van de sloot in het uurhok 133-524 bestaat momenteel uit gras waar 1 kant al gemaaid was en de andere kant nog stond. We kennen dit stuk al jaren door onze tellingen voor de vlinderatlas en weten dat daar de Argus zit, maar dit weekend was wel bijzonder te noemen. Ik heb HHNK op de hoogte gebracht om verder maaien te voorkomen of uit te stellen. In augustus wil de Vlinderstichting opnieuw gaan tellen. Men is nieuwsgierig naar de tweede generatie. Ik hoop dat iedereen weer tijd vindt om mee te doen.

INVENTARISATIE PROJECT: LUTJEBROEKERWEEEL

Onder deskundige leiding van Andre Masseur zijn er verschillende keversoorten ontdekt in de Lutjebroekerweel, maar het blijft lastige materie. De vlinders waren er vroeg bij, vele **KLEINE VOSSEN** vlogen ons tegemoet en zelfs de **ORANJETIPJES** fladderde met ons mee over het pad.

We verzamelen nog altijd bij de Schapenboerderij, De Gouw 57a, Lutjebroek. En het ijs is daar erg lekker! Houd internet en de nieuwsbrief in de gaten. Wil je mee met de werkgroep geef dan eerst een belletje aan Ad of mij.

INVENTARISATIEPROJECT: NACHTVLINDERS

Weet iemand nog wat plaatsen waar de werkgroep volgend jaar zijn witte doek op kan zetten?

Aan de hand van de beschikbare locaties wordt een waarneemschema opgesteld. De onderzoek avonden zullen voornamelijk op vrijdag- en zaterdagavond plaatsvinden van een uur voor zonsondergang (om het doek op te stellen bij daglicht) tot ca. 01:00 uur. Vooral na een paar warme dagen komen er veel nachtvinders op het witte doek.

Ben je nieuwsgierig en wil je eens meemaken hoe dit gaat, bel dan naar Ad Roobeek, telefoon: (0228) 51 59 55, e-mail: ad.roobeek@quicknet.nl.

WAARNEMINGEN

Met nadruk vragen we aan jullie om je waarnemingen zo snel mogelijk op te sturen naar ondergetekende. Met naam, datum, plaats en hoeveelheid. Wanneer het bijzondere soorten betreft kunnen wij dit direct op internet zetten of doorgeven aan de krant. Waarnemingen van de gewone soorten kun je ook verzamelen en 1x per maand op sturen dat is prettiger om te verwerken (database), anders komt er aan het einde van het jaar een enorme hoeveelheid werk over ons heen.

EXCURSIES VOOR JONG EN OUD

Er staan twee algemene insecten excursies voor jong en oud op het programma. Onder leiding van Egbert Baars en Henny van der Groep. Het gaat om 10 en 24 augustus. De nadruk zal vallen op vlinders en libellen. De excursies worden gehouden in de **Groote Vliet** en **Drachterveld** (waterberging). Het laatste gebied is nieuw en er zijn mooie wandelpaden. Vorig jaar zaten er al aardig wat vlinders en zelfs libellen.

Zondag 10 augustus

Verzamelpunt **Groote Vliet**: de Grutteweide bij de parkeerplaats en aanlegplek voor de boten. Tijdstip 12:00 uur. Duur 2 uur of iets langer.

Zondag 24 augustus

Verzamelpunt voor de ingang van de waterberging **Drachterveld** (bij het Zwarte pad). Tijdstip 12:00 uur. Duur 2 uur of iets langer.

We gaan lopende. Vergeet niet stevig schoeisel, lunchpakketje, drinken en een kijker mee te nemen naar beide excursies. Voor meer informatie kun je gerust bellen.

De volgende werkgroep vergadering is **maandag 1 september** op de Suyderbraeck.

We bespreken o.a. wat we allemaal gezien hebben afgelopen zomer. Bel Henny van der Groep wanneer je zin hebt om te komen. Je bent van harte welkom!

Ineke Kraaijeveld, Zesstedenweg 20A, 1634 DN Scharwoude,
<http://www.kraaienbende.nl>.

Henny van der Groep, coördinator

Plantenwerkgroep

Wat een prachtig voorjaar hebben we gehad, hopelijk gaan we zo verder. In ieder geval gaan onze excursies in juli en augustus ongeveer 2-wekelijks verder, om in september te eindigen met nog een keer stadsplanten in Medemblik. Over stadsplanten gesproken: de afgelopen jaren zijn in Hoorn op twee plekken kademuren vernieuwd, waarbij wij betrokken waren om de beschermde muurplanten een zo goed mogelijke kans op doorgroei te geven.

Aan de Oude Doelenkade is dat gelukt, er staat weer een mooie rand te groeien. Bij de Hoofdtoren is dat niet gelukt; er zijn grote blokken muur getransplanteerd naar de muur onder de 'Jongens van Bontekoe', maar helaas er zijn nog alleen een paar verschrompelde plantenresten te zien.

ONZE PLANNEN

Woensdag 2 juli

In het kader van het 'nieuwe strepen' (d.w.z. we inventariseren in 2 aparte groepen hetzelfde stuk) gaan we naar de **nieuwe waterberging bij Blokker**. Ik hoop dat iedereen per fiets kan komen, we moeten misschien naar verschillende toegangspunten toe.

We ontmoeten elkaar om 14:30 uur bij molen 'De Krijgsman', hoek Noorderdracht / Wijzend.



Woensdag 16 juli

Dit wordt ons 2e en voorlopig laatste bezoek aan de Lutjebroekerweel. We treffen elkaar bij boerderij 'De Schapenstreek' aan de Gouw om 14:30 uur.

Woensdag 23 juli

Opnieuw 'het nieuwe strepen'. Dit keer gaan we naar het **Naviduct bij Enkhuizen**. Het gebied bij het Naviduct is interessant omdat er zand is opgebracht, wat maakt dat er heel andere planten groeien dan in de rest van ons gebied. Ik hoop dat er genoeg mensen zijn die met een auto en kunnen rijden vanaf Hoorn. We vertrekken in dat geval om 14:00 uur vanaf de P bij het Dampten. Voor wie op eigen gelegenheid gaat: we zien elkaar om 14:30 uur bij het Naviduct. Vanwege het vervoer is het fijn als je mij even meldt als je komt en hoe.



Deze excursie stond gepland voor 4 juni maar is toen niet doorgegaan vanwege de slechte weersvooruitzichten.

Woensdag 6 augustus

We gaan deze middag naar **de Strip in Blokker** om zowel de oevers als de waterplanten te inventariseren.

We treffen elkaar om 14:30 uur op de hoek van Dorpsstraat en Strip.

Woensdag 20 augustus

Een beetje hetzelfde idee als op 6 augustus, maar met waarschijnlijk meer nadruk op waterplanten: het fietspad vanaf **'De Buurt' richting Midwoud** (zie ook pagina 10 tekst en illustratie). Op dit stuk zijn veel vlinders gevonden, dan zou de vegetatie er ook naar moeten zijn, maar ook het water schijnt hier veelbelovend te zijn.

We treffen elkaar om 14:30 uur bij het begin van het fietspad. Ga je per OV dan kan je om 13:49 uur bus 11 nemen vanaf station Hoorn, deze is om 14:15 uur bij de halte Oosterstraat (officieel is dat Benningbroek), vandaar is het maar een paar minuten lopen.

Woensdag 17 september Stadsplanten Medemblik.

We hebben zowel in Enkhuizen als in Hoorn de afgelopen jaren naar stadsplanten (en dan vooral kadebegroeiing) gekeken. Dit keer gaan we eens naar Medemblik, ook een oude binnenstad, dus vast ook wel het een en ander aan begroeiing.



We ontmoeten elkaar om 14:30 uur bij het busstation in Medemblik.

Ga je per OV dan neem je bus 239 vanaf Hoorn station om 13:48 uur, dan ben je om 14:21 uur bij Medemblik busstation.

Woensdag 22 oktober

Onze eerste **binnenbijeekoms** deze herfst.

Een aantal mensen hebben de afgelopen tijd deelgenomen aan een grassencursus, wellicht kunnen ook anderen daar van profiteren als we op deze middag ons over grassen buigen.

Deze keer zijn we bij Ina Marbus te gast in de Hoornbloem; laat het haar auw weten als je komt, telefoon: (0229) 23 04 19, e-mail: kraanvogel@ziggo.nl. Als je kan: verzamel deze zomer vast wat grassen, het liefst bloeiend.

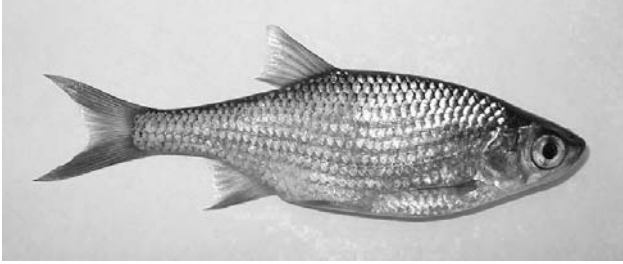


Anneloes ter Horst, coordinator



Vissenwerkgroep

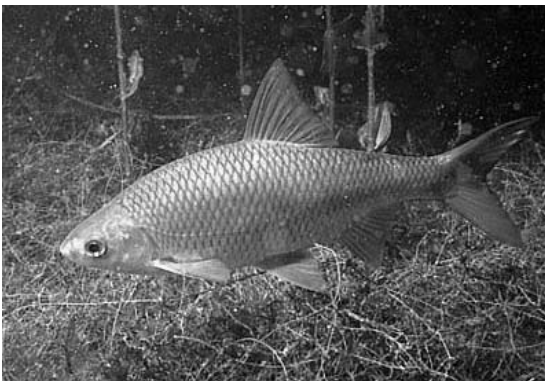
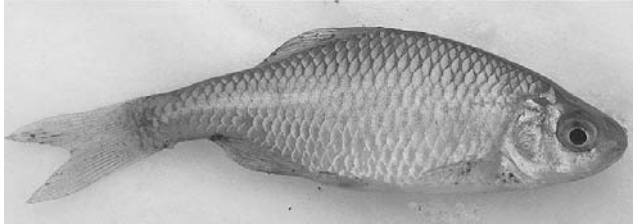
Door omstandigheden is de viswerkgroep bij het schrijven van dit stukje nog niet bijeengekomen. In het volgend Hoornblad hopen wij de progressie als werkgroep te kunnen presenteren. Er is al wel een informatieve presentatie voorbereid met als thema waterbeheer / -kwaliteit in relatie tot de visstand in ons waarneemgebied.



Een soort die in volwassen staat redelijk goed te determineren is door gewoon in het water te kijken is de **RUISVOORN** (ook wel **RIETVOORN** genoemd). Opvallend zijn de rode buikvinnen en de anaalvin.

Daarnaast is de stand van de rugvin ten opzichte van de buikvin verder naar achteren in vergelijking met de andere twee algemene voortjes; bij zowel de **BITTERVOORN** als de **BLANKVOORN** staan de voorkant van de rugvin recht boven de voorkant van de buikvin.

De **RUISVOORN** komt voor in traagstromende en stilstaande wateren. Deze vis is plantenminnend en er dienen dus voldoende waterplanten aanwezig te zijn om goed te kunnen gedijen. Door slecht slotenonderhoud is deze soort plaatselijk in presentie erg achteruit gegaan.



Misschien een leuk idee om te kijken of je deze soort de komende maanden zelf kunt vaststellen in een slotje nabij de eigen woning. En geef dat dan door aan de natuurhistorisch secretaris.

Ad Roobeek, coördinator a.i.

Vogelwerkgroep

Vanaf mei richten wij ons weer op de buitenexcursies, maar ondanks een voortreffelijk voorjaar hebben wij toch een buitenexcursie moeten aflasten in verband met het slechte weer die dag, namelijk de excursie naar de Proefpolder in Andijk. Ten opzichte van vorig jaar hebben wij nu niets te klagen, de natuur niet, de vogels niet, de vlinders niet en ga zo maar door.

Ondanks deze prachtige periode kon de Bird Watching Day op de golfbaan in Westwoud geen doorgang vinden. De vogelwerkgroep was gevraagd om de golfers en de bezoekers wat te vertellen over de vogels, die zich daar lieten zien. Echter een verkeerde planning gooide roet in het eten. Op de zaterdag voor het Paasweekend kwam veel mensen niet goed uit en daardoor waren er te weinig deelnemers. Jammer voor onze leden die zich er al op hadden verheugd om hun kennis over te dragen.

Zowel tijdens de voorjaarestrek als de najaarstrek is er een vogelkijkdag in de waterberging te Twisk. Op 3 mei was er weer een kijkdag. Door de aanwezigheid van vrijwilligers van Landschap Noord-Holland en onze enthousiaste KNNV-leden werd het een geslaagde dag. Op deze dag hebben wij veel bezoekers en passanten mogen ontvangen en door de kijkers en telescopen laten genieten van de grote verscheidenheid aan vogels. Dit keer kwamen wij een soort te kort op de lijst in vergelijking met vorig jaar. Wij eindigden met 54 soorten.

Tijdens de Nationale Vogelweek van 17 mei tot 25 mei hadden wij als KNNV, op 25 mei, zowel bij de Nek en als aan de Voorover te Onderdijk een vogelkijkpunt. Het weer begon prima met zon en twee via VBN aangemelde bezoekers waren al voor aanvang aanwezig. Tijdens de wandeling langs de Vooroever telden wij 65 **LEPELAARS** waarvan veel jonge exemplaren, deze waren niet geringd. De gehele periode hebben wij 25 passanten het een en ander kunnen laten zien, 48 soorten hebben we kunnen scoren, dat is 15 soorten minder als vorig jaar.

Donderdag 29 mei. Het dauwtrappen met de Kapel te Andijk was een groot succes 33 belangstellende verzamelden om 05:00 uur bij de Koopmanspolder. Peter Tjeertes, Gerrit de Weerd en ik hebben deze groep begeleid met telescopen en verrekijkers. Er stond een aardige bries waardoor geluiden van vogels te niet gingen, maar gelukkig bleef het droog.



BIJeenkomsten

11 september, 9 oktober, 13 november. In het wijkcentrum Kersenboogerd Brederodegracht 1 te Hoorn. Van 20:00 tot 22:00 uur. Zaal open om 19:45 uur.

Douwe Greydanus, coördinator

Soortendag 2014

Net zoals vorig jaar is in verband met de inventarisatieactiviteiten en het excursie programma besloten de 12e soortendag in de zomer te houden en wel op zaterdag 9 augustus 2014.

Voorstel van de organisatie is de starttijd vast te stellen op 06:00 uur. De startplaats de parkeerplaats van het Egboetswater aan de Liederik. De finish is om 15:00 uur op de parkeerplaats bij het Streekbospaviljoen.

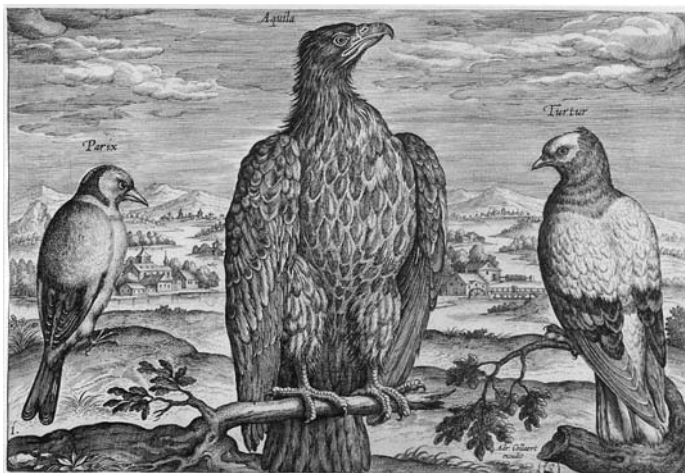
De bedoeling is dat ieder team probeert zoveel mogelijk vogelsoorten waar te nemen. De vogeltrek is als het goed is weer aardig op gang aan het komen. Als het weer meewerkt is de grens van 100 soorten passeerbaar! Voor het winnende team is er naast de altijd blijvende roem een leuke wisseltrofee.

In verband met de indeling in teams is aanmelding vooraf vereist. De teams zullen zo evenwichtig mogelijk worden ingedeeld. Afhankelijk van de deelname, bestaat een team uit 3, 4 of 5 deelnemers. In overleg met de deelnemers kunnen de start- en eindtijd worden aangepast. De instructies, gebiedskaart en speciale streeplijst met de te verwachten soorten worden naar de deelnemers toegezonden.

Deze dag is voor beginnende vogelaars uiterst leerzaam en voor de meer ervaren vogelaars een mooie gelegenheid hun kennis door te geven.

Aanmelden kan tot en met 6 augustus 2014.

Verdere inlichtingen bij Ad Roobeek, telefoon (0228) 51 59 55 of 06 292 76 928, e-mail: ad.roobeek@quicknet.nl.



Zoogdierenwerkgroep

De leukste waarneming die ons werd doorgespeeld kwam van Marijke Smit. Op 2 mei zag zij vier **HERMELIJNTJES** spelen bij de Lutjebroeker Weel. Ko van Gent zag op 25 mei ook een **HERMELIJN** en wel in Opmeer.

We willen iedereen vragen om de waarnemingen van alle zoogdieren in ons waarneemgebied vast te leggen en naar ons door te spelen via de natuurhistorisch secretaris. Dit mogen ook waarnemingen van sporen zijn van bijvoorbeeld woelratten, of waarnemingen van ook molshopen, knaagsporen, uitwerpselen of pootafdrukken



De meervleermuisexcursie van 14 mei is in het water gevallen door de kou. De maandag ervoor heb ik er ook gestaan en toen was het een groot succes. Daarom doen we **zaterdag 19 juli** een nieuwe poging. We starten om 21:00 uur bij de **ijsbaan van Wervershoof** (nabij voetbalveld VVW)

aan de Theo Koomenweg in Wervershoof. De excursie duurt tot ca. 23:00 uur. Bij regen gaat het niet door.

Een deel van overige vleermuisonderzoek verloopt parallel aan het nachtvlinderonderzoek. Daarnaast draai ik mee met het vleermuisonderzoek door Noord-Holland via Landschap Noord-Holland.

Neem gerust contact op met mij als je hier ook aan wilt deelnemen of voor verdere informatie, telefoon: 06 486 64 025, e-mail: zoogdierenwerkgroep@knnvhoorn.nl

Fred Weel, coördinator



Een schematische weergave van de ligging van de vier kernpopulaties van de Meervleermuis in Nederland: Friesland, Noord-Oost Overijssel, Noord-Holland (West-Friesland) en het cluster Zuid-Holland, Utrecht en de zuidhoek van Noord-Holland.

Landje van Naber

Vanaf 1991 voert KNNV Hoorn/West-Friesland beheerswerkzaamheden uit op het Landje van Naber. Vanaf het telefoontje van de pachter Klaas Wijnker om hulp, hebben wij meegewerkt om het stukje weiland langs de Westerdijk tussen Hoorn en Scharwoude optimaal geschikt te houden voor doortrekkende steltlopers.

Nu meer dan 20 jaar later zijn wij nog steeds in touw om deze doelstelling vorm te geven. Voor doortrekkende steltlopers heb je open waterrijke landschapstypes nodig, met slikranden en droogvallende terreindelen in de trekperiodes. De waterstand moet optimaal zijn.

Om dit te behouden met de beschikbare mankracht, is naast mensenhanden ook de inzet van grazende viervoeters nodig. Jacob Wijnker, de zoon van de pachter die ons inschakelde, schaaft graag zijn vee in op het Landje van Naber. Door het grazen op niet bemeste weilanden is het kalveren voor de ingezette beesten veel prettiger. Zo lopen er momenteel 4 drachtige koeien op het landje. Als taak hebben zij om de rietvegetatie zo te begrazen dat de openheid in het gebied optimaal is. In de afgelopen jaren was het helaas niet altijd mogelijk om het terrein goed te begrazen omdat het te nat was.



Goed waterbeheer is een tweede belangrijk hulpmiddel om het gebied optimaal te maken. Een opdrogend terreindeel geeft mooie slikranden die graag bezocht worden door steltlopers om te foerageren.

Het plaatsen van een molen om de waterstand te kunnen beheren is door de gemeente Hoorn mogelijk gemaakt. Het waterbeheer is hierdoor sterk verbeterd in het afgelopen jaar. Wij kunnen nu begrazing door koeien mogelijk maken door beter waterbeheer. Een echte peilschaal die de waterstand ten opzichte van het NAP weergeeft is door het waterschap bij de molen geplaatst. De waterstand op het landje bevindt zich tussen 3,20 m en 3,60 m min NAP.

De baggerspecie die in 2013 uit de dwarssloten is opgezet langs de slootranden, is in april 2014 gebruikt om de kades te verbeteren. De buizen om het waterpeil in de greppels te optimaliseren zijn hersteld. Landschapbehoud voor doortrekkende steltlopers vergt inspanning.

De naamsbekendheid van Het Landje van Naber en het enthousiasme waarmee voorbijgangers over de uitstraling van het gebiedje langs de Westerdijk spreken, geven aan dat dit soort landschapsbeheer zijn nut bewijst. De steltlopers komen voedsel zoeken.

Ben Pronk

De themadag Levende Tuinen

Op 29 maart hebben de KNNV-tuinambassadeurs een geslaagde themadag georganiseerd rondom het MAK Blokweer. Het doel was om bewoners uit de omgeving te stimuleren meer natuur in hun tuin te halen. Alle tuinambassadeurs hebben samen met MAK-medewerkers en andere KNNV-leden de handen uit de mouwen gestoken en 7 marktkramen op het pleintje neergezet. Er was informatie te verkrijgen over bijen in de tuin, zaden en wilde planten voor insecten en vogels, natuurlijk tuinieren, Groei en Bloei, de eetbare tuin, mogelijkheden voor een dak- of geveltuin, info over de kloostertuin van het MAK en bijenhôtels. Met name voor dat laatste onderwerp was veel belangstelling. Han Smit had veel voorwerk verricht en kon veel belangstellenden aan een leeg hotel van stevig afvalhout helpen, dat op daarna deskundige wijze werd gevuld met holle stengels.



Er zijn binnen 3 korte presentaties gegeven over de vogeltuin, natuurtuin, daktuinen en de eetbare tuin. Bezoekers hoefden niet met lege handen naar huis. Zij mochten gratis een plantje kiezen en oppotten, een insectenhotel maken en veel foldermateriaal meenemen.

Mede dankzij het mooie weer is het een geslaagde dag geworden. Een herhaling waard!

Ina Marbus, KNNV-tuinambassadeur

De Schoorlse duinen

30 maart 2014

Op deze voor maart warme zondag (20 graden Celcius!) gingen wij met 7 mensen op pad naar Schoorl – met de trein naar Alkmaar en vandaar de bus. Anneloes was verhinderd, zij had Clemens bereid gevonden de excursie te leiden.

De bus reed langs het Noordhollands kanaal dat in de 19e eeuw gegraven werd en omstreeks 1825 gereed was. Voor het (met de hand) graven van het kanaal werd zoveel mogelijk gebruik gemaakt van al bestaande waterlopen – tussen Alkmaar en Schoorl (en verder naar Krabbendam) was dat de rivier de Rekere.

Door werkzaamheden kon de bus niet verder dan Schoorldam – en vandaar liepen wij dan ook verder naar het bezoekerscentrum Het Zandspoor, zo genoemd omdat hier vroeger zand werd gewonnen dat met een smalspoor werd afgevoerd.

Bij Het Zandspoor stond buiten een mossentafel met mossen en korstmossen – zeer leerzaam. Hiervandaan gingen we op pad naar de Roetroute zoals de route genoemd wordt die langs de stukken duin leidt waar tussen 2009 en 2011 meerdere keren brand geweest is.



Het eerste stuk meteen al klimmen en dalen – ja, de hoogste duinen van Nederland liggen dan ook bij ... Schoorl! Maar daarna is het dan ook aangenaam wandelen als de weg wat vlakker wordt. De duinen zijn hier kalkarm. Niet verwonderlijk, dus, dat we **BREM** en heide tegen kwamen. Vlak bij Catrijp het uitzichtpunt beklommen. Een mooi uitzicht over Catrijp, de daarachter liggende polder met het watertje de Catrijper moor die uitkwam in het Noordhollandsch Kanaal. Vanaf het uitzichtpunt kon zelfs gekeken worden naar de Hondsbossche Zeewering – en zagen we dat ook op deze zondag er gewerkt werd om aldaar zand op te spuiten ter versteviging van de zeewering.

Verder lopend kwamen we een begraasd stuk gebied tegen – de runderen die daar grazen behoren tot het Black Aberdeen Angus ras. De runderen zijn hier ingezet na de branden. Vooral de heide heeft een flinke klap gekregen van de branden. Door begrazing hoopt Staatsbosbeheer de heide weer te herstellen. Maar niet alleen de heide heeft last gehad van de branden – ook is er bos verbrand. Begin 2013 is Staatsbosbeheer begonnen met het omzagen van de zwarte bomen. Na een pauze i.v.m. het broedseizoen werden in september 2013 de eerste stronken verwijderd. Dat heeft zo'n 4 maanden in beslag genomen. In het vrij gekomen gebied wil Staatsbosbeheer de wind weer zijn gang laten gaan zodat het zand weer gaat stuiven. Het was een bijzonder gezicht, die hoge zandhopen zo midden tussen andere stukken bos. En na die zandduinen weer zwartgeblakerde bomen. Opvallend was de onderbegroeiing – het **GEWOON PURPERSTEELTJE**, een pioniersmos, vooral. Het is een mossoort die voor kan komen op droge zandgrond (brandvlakten). De sporenkapsels, rechtop op een lange vruchtsteel, waren goed te zien.

Bij de Berenkuil een korte stop. En daarna door een bosgedeelte waar geen brand was geweest – en de bodem dan ook bezaaid lag met dennennaalden – geen mos te zien! Maar ook hier weer: Veel **CITROENVLINDERS!** We hebben er zeker twintig gezien vandaag. Daarnaast ook de **GEHAKKELDE AURELIA** en de **ATALANTA**.

Aan het eind via het klimduin weer naar Schoorl – en terug naar de bushalte. Het was heerlijk!

Paula Timmerman

Rond de stad met vergezichten

KNNV wandeling 8 april o.l.v. Jan Duyf

Derde keer is scheepsrecht. Vorig jaar viel het Hoornblad te laat door de brievenbus om deelnemers aan te trekken en later in het seizoen was het te slecht weer om deze wandeling van ongeveer 9 km rondom Hoorn te lopen. Nu kwam er een record aantal deelnemers opdagen bij het startpunt, station Hoorn, van wel 9 KNNV-ers op 2 benen en één viervoeter, Kyra.

Nog geen 50 m gelopen en we stuiten in het Noorderplantsoen op een botanische fout in de beschrijving: het is namelijk geen "**REUSACHTIGE ACA-CIA**", maar een monumentale **KAUKASISCHE VLEUGEL-NOOTBOOM**. Niet alleen natuur komen wij tegen in de stad, maar ook kunst. De "Waterdrager" op de Noorderveemarkt is de derde in het rijtje na de gedenktekens van Messchaert en Koster. Via de Westersingel naar schouwburg Het Park waar het "Clowntje" voor de deur staat en we de Waaier in het water van het Hoornse Hop zien, daarna gaan we linksaf de Westerdijk op. We volgen nu



een hele tijd de waterkant al lopend over de Westfriese Omringdijk, U-lussen makend over het Visserseiland, het Oostereiland, Houten Hoofd en het Baadland. Op het Vissereiland en landtong De Haai passeren we de o.a. (er zijn er wel 9) Innerspace, de Uitkijkjurk, Cape, Venster en de liggende Golf en de nieuwste toevoeging aan de beeldenroute een knalrode, naamloze “Golfbeweging”. Op het Oostereiland maken we een rondje bij het Varend Erfgoedcentrum en passeren ongemerkt “Gesloten deuren”. Bij de Hoofdtoren aangekomen hebben we even op het leugenbankje gezeten en de Jongens van Bontekoe gezien. Ze genieten voortdurend van het uitzicht over het water. Volgens de beschrijving moeten we ze groeten: Dag Ralf, Hajo en Padde, “Scheepsjongens van Bontekoe”, blijf maar lekker chillen. We zijn al een uur onderweg en nog niet eens op de helft! Op het Baadland staat een kunstzinnig speeltuig in het plantsoen, eens waren hier huisjes en bedrijfjes.

Vanaf de Binnenluiendijk gaan we naar het Julianapark en zien dat het gedicht De Liefde boven water is gehaald en gerestaureerd.

De liefde bezit de tijd De tijd is geen werkelijkheid De werkelijkheid bestaat alleen in de droom De droom van dood en genot vertelt het geluk Het geluk leeft in de liefde De liefde onsterfelijk maakt het leven gelukkig vergankelijk.

Het werkt! In de rietveldjes eromheen broeden **MEERKOETEN** en **FUTEN** en een eenzame **KNOBBELZWAAN** wordt genoteerd voor het zwanenonderzoek. In het Julianapark nemen we afscheid van een aantal dames. Wij kiezen voor een nieuw pad met trappen en worden overvallen door een heftige hagelbui. Schuilen onder een paar dikke bomen. Bij de scouting de dijk weer op. Daardoor hebben we de ijsvogelwand bij de brandweer gemist. Verder over deze historische dijk waar we weer afscheid nemen van metgezellen (het lijkt wel Zwaan haak af) tot de Tuibrug. Daar gaan de overgebleven drie plus hond de Kersenboogerd in en zien dat het trekpontje in het Muntpark goed in gebruik is bij de jeugd. Ook is er weer zicht dankzij veel snoeiwerk op het kunstwerk de gouden “Gedenknaald voor de tijd” op het speeleilandje en langs het pad de “Ruïnes”. We lopen nu in de bebouwde kom met min of meer oude en nieuwe huizen, al of niet pittoresk. In het Wilhelminapark treffen we een **ZWARTE ZWAAN** naast de meer gangbare pluimage. In plaats van door de Eikstraat wandelen we door de Abbingstraat naar de Draafsingel. Steken over naar de Noorderstraat en houden de muziekschool met de kunstige muzieknoden aan de gevel aan de rechterhand, net als het monumentje voor Baron van Dedem. Tot besluit: In het Noorderplantsoen staan ook de kroningsboom van Wilhelmina 31-8-1898, een linde, en nog een boom met een hekje: Dag Herdenken Geweldslachtoffers 20 september 2007 “Geweld eindigt waar respect begint”.

We namen afscheid van elkaar om half vijf; heel veel gezien in één middagje.

Diana van den Hoogen

KNNV-kamp Noordoost Polen

4 t/m 18 mei 2014



In de maand mei kampeerden we twee weken in Polen. Samen met nog 21 KNNV'ers bezochten we een week het moerasgebied van de Biebrza en een week de oerbossen rond Białowieża. Aanvankelijk hadden we koude nachten ('s morgens rijp op de tent) maar na twee weken was de temperatuur opgelopen en zagen we veel vlinders, o.a. **ROUWMANTELS**.

Polen blijkt een land dat een ontwikkelingsrace doormaakt: veel nieuwe wegen en winkelcentra. Des te waardevoller worden de beschermde gebieden en nationale parken. Landschappelijk is het sowieso een rijk gebied maar ook de biodiversiteit is groot.

Onze vogellijst telde tenslotte 180 soorten. In de Biebrza zagen we veel groepen **KEMPHANEN**, **WITVLEUGEL-** en **WITWANGSTERNEN**. 's Nachts hoorden we **KWARTELKONING**, **KWARTEL**, **PORSELEINHOEN**, **NOORDSE NACHTEGAAL** en **KRAANVOGEL**. In de oerbossen troffen we uitvoerig de **WITRUGSPECHT**, **KLEINE-** en **MIDDELSTE BONTE SPECHT** en o.a. **KLEINE VLEGENVANGER**. Vrijwel dagelijks scoorden we **HOP**, **ORTOLAAN**, **APPELVINK**, **DRAAIHALS**, **WITHALSVLEGENVANGER**, **BASTAARD-** en **SCHREEUWAREND**.



ELANDEN waren er volop te zien en de **WISENTEN** lieten zich 's morgens vroeg goed bekijken. Door kou en regen hielden de insecten zich nog rustig maar **SMARAGDLIBELLEN** en **BEEKROMBOUTEN** zagen we volop.



Hoewel het voor de planten nog wat vroeg was zijn er leuke vondsten gedaan zoals **BLEKE SCHUBWORTEL**, **VOGELNESTJE**, **WILDEMANSKRUID**, **WATERVIOLIER**, **CHRISTOFFELKRUID** en **SLANGENWORTEL**. Totaal 350 plantensoorten!

Jan en Ina Marbus

De Diemer Vijfhoek en Waterland

27 april 2014



De Vijfhoek ligt vlak bij het PEN-gebouw waar we de auto konden parkeren. Ik zette de heren eerst op het verkeerde been door het aansluitende stuk moerasbos te doorkruisen dat iets oostelijker ligt; maar daar hadden we wel onze mooiste waarnemingen. Uit de auto stappend galmden de **NACHTEGAAL** ons toe, mooier kun je het toch niet voorgeschoteld krijgen.

Verder langs het IJmeer lopend zag ik 2 eenden met een wat lichtere kop: **SMIENTEN**???... Nee, nu duidelijker te zien het zijn zowaar 2 **KROONEENDEN**!!! Prachtig. Een bewoner van een 'onthoemdenkamp' midden in dit moerasbos verwees ons terug naar het beginpunt van de Vijfhoek. Hier waren meer vogelaars in de druilerige

regen op zoek naar gevleugelde vriendjes. Hans nam een **GROTE ZILVERREIGER** op de korrel en attendeerde ons op de **SNOR**. Ook de **KLEINE KAREKIET** en de **RIETZANGERS** lieten van zich horen naast de **GROENE SPECHT** en de **GROTE BONTE SPECHT**. Al met al zagen we hier 45 soorten.

Fred trakteerde ons door terug via de dijk te rijden; dus Waterland, Ransdorp, Katwoude etc. Dat duurde wel langer als gepland, want we kwamen **SCHOLEKSTERS** tegen die op een boomstronk en zandberg aan het nestelen waren: dat moest vastgelegd worden natuurlijk. Geduldig wachten... ja hij zit weer op 't nest met prachtige regendruppels op z'n veren (zie foto van Hans).

Bij Schardam een smal dijkje op, richting camping, konden we mooi uitkijken op het buitendijkse land en daar vond een langdurige voorstelling plaats van maar liefst 3 **KIEKENDIEVEN**; die van plaats wisselden en elkaar takjes overgaven. Echt een prachtig gezicht. Bij Scharwoude zagen we nog 5 **GELE KWIKSTAARTEN** en bij het landje van Naber 2 broedende **KLUTEN** en nog wat mannetjeskluten die de wacht hielden. Een **BLAUWE REIGER** werd aangevallen door **KIEVITEN** en **GRUTTO's** en liet zich uiteindelijk verjagen.

Al met al zagen we dit tweede deel een kleine 50 soorten. Als we de dubbele soorten van het eerste deel eruit filteren houden we een lijst met ruim 70 soorten over. Niet gek toch?

Eefje van Wissen-Pinkster

Rondom het Naarderbos

10 mei 2014

Het regent al bij de verzamelplaats: Dampen 09:00 uur. We (Peter de Lange, Hans Oudejans, Ofra Carmi en ik) overleggen en na wat getwijfel besluiten we tóch te gaan en dat heeft ons geen windeieren opgeleverd!!!



Route grofweg: via de A1, voorbij Muiden, 1e afslag Naarden-West, voor het spoor rechtsaf (dat mag alleen in het weekend!) en dan doorrijden tot voorbij het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten. Weg volgen tot de afslag links; hier is onze eerste stop bij de Machinekamer met daarachter een koffiehuisje. Achter de sloot lopen enkele **WISENTEN** en in de berm treffen we heel wat **ECHTE KOEKOEKSBOEMEN**, **PINKSTERBLOEMEN** en **AKKERDISTELS** aan; helaas geen **ORANJETIPJES**. In het riet horen we de **RIEZANGER** en **KLEINE KAREKIET** tegen elkaar in zingen. Deze eerste stop levert een fraai uitzicht over de plas op, waarlangs een voetpad loopt met bosschages en dat levert, ondanks de regen, kleine zangvogeltjes op zoals de **ZWARTKOP**, **FITIS** en **TUINFLUITER**, maar ook de **BOOMKRUIPER**.

We rijden verder via de molen (Keverdijk) richting Weesp. Vlak voor de spoorwegovergang kunnen we het Naardermeergebied inlopen. We maken een rondje door het zompige veld. Hier zien we naast de **BLAUWE**-, de **PURPERREIGER** overvliegen en even later zelfs de **ROERDOMP**. Dit wandelrondje levert ook een **WATERRAL** op, al zien we hem niet; zijn varkensachtig geschreeuw is onmiskenbaar.

Hierna rijden we langs de Vecht, voorbij Fort Uitermeer, de Provinciale weg op richting Hilversum. Bij de molen, voor de afslag Ankeveen, parkeren we de auto weer. Er is hier een Ecoduct gemaakt, waar ook fietsers en wandelaars onderdoor kunnen. We treffen verschillende **KLEINE PLEVIEREN** aan. Ze schijnen een gele oogring te hebben, maar dat kan ik toch echt niet ontdekken. Ze zijn ook zo vliegensvlug en wij kunnen ze niet lang bekijken omdat het toch aardig is gaan plenzen. We lopen langs de rand van het Naardermeergebied en zien aan beide kanten plasjes met: **ZWARTE RUITER**, **GROENPOOTRUITER**, zowaar een **ZOMERTALING**, **TURELUURS**, **STELKLUTEN** en een verzameling **LEPELAARS**. M'n liefje wat wil je nog meer...Als we terug lopen treffen we nog 4 **OIEVAARS** – als toetje? – aan.

Zo zie je maar dat je, elkaar aanvullend, zelfs op een dergelijk regenachtige dag, nog heel wat ziet. Zo'n 51 soorten.

Eefje van Wissen-Pinkster

Hemelvaartkamp Noord-Brabant

28 mei t/m 1 juni 2014

Vlak voor Hemelvaart verzamelden zich zo'n 35 mensen van onze afdeling in de Riestenblik in Leenderstrijp in de Brabantse Kempen. Het programma zag er veelbelovend uit en maakte zijn beloften ook waar.

Na een korte inleiding op de eerste avond en een geslaagde speurtocht naar de **NACHTZWALUWEN** in het heidegebied achter de kampeerboerderij, startten we op donderdag met een fietstocht door het Leenderbos en over de Grote Heide. We zagen al gauw een **REE**. In het struweel zong de **GEELGORS**. Op een van de venen zwom en dook onze eerste **GEORDE FUUT** en konden we ook de **ROERDOMP** in vlucht zien. Langs de bosrand lieten **BOOMPIEPER** en **BOOMLEEUWERIK** zich goed zien en horen. Toen de **PHEGEAVLINDER** werd gespot duurde het even voor de groep weer bij elkaar was. We wisten toen nog niet dat we later nog heel veel **PHEGEAVLINDERS** zouden zien! We zagen ook veel rupsen van de **GROTE BEERVLINDER**. Veel van de rupsen waren dood en keihard. Mogelijk waren ze geparasiteerd door een sluipwesp. We zagen planten als **KANTIG HERTSHOOI**, **HEIDESPURRIE**, **RODE SCHIJNSPURRIE**, **KALE JONKER**, **KOMPASSLA**, **KONINGSVAREN** en bloeiende **DOPHEI**. We hoorden **WIELEWAAL**, **KLEINE BONTE SPECHT**, **TUINFLUITER**, **ZWARTKOP** en **GROTE LIJSTER** en zagen **OEVERZWALUWEN**, **OOIEVAARS**, **ROOBBORSTTAPUIT** en **IJSVOGEL**. Heel bijzonder was de **WESPENDEIEF** die met zijn vleugels klapperde. Dit wordt een vlindervlucht genoemd. Het lijkt een baltsvlucht, maar het klapperen van de vleugels wordt ook op andere momenten waargenomen en daarom nog niet goed begrepen. We zagen nog meer vlinders: het **GOUDVENSTERTJE**, de **SINT JACOBSVLINDER** en de **GESTREEPTE GOUDSPANNER**.



In de middag maakten we een wandeling langs de Tongelreep, een beek die vroeger gekanaliseerd was, maar nu zijn meanderende loop weer heeft teruggekregen. De wandeling was maar 4 kilometer lang maar duurde een paar uur, omdat er zoveel te zien was. We genoten vooral van de grote hoeveelheid libellen en juffers, onder meer de opvallende **WEIDEBEEKJUFFER** en de **BOSBEEKJUFFER**.

Op vrijdagmorgen gingen we naar de vloeiveiden in het Belgische Kolonie waar we rondgeleid werden door Albert Mertens en zijn collegagids Dirk Delchambre. De heer Mertens vertelde enthousiast over de pogingen die de staat in het midden van

de 19e eeuw deed om mensen op de arme gronden een bestaan op te laten bouwen. De mensen moesten vee houden om de schrale heidegrond te kunnen bemesten, maar ze moesten het vee ook iets kunnen voeren.

Daarvoor werd hooi geproduceerd op de vloeiveiden, zes blokken in totaal. Een ingenieus systeem met boven- en ondersloten zorgde voor de aanvoer



van voedselrijk en kalkrijk Maaswater. Dankzij de calcium, magnesium en kalium uit het water werd de grond vruchtbaarder. De weiden werden vervolgens ingezaaid met zaden van Italiaanse alpenweides. Helaas konden we niet dwars door de hooilanden, omdat het hooi nog geoogst moest worden. Langs de randen van de percelen konden we toch wat leuke planten zien, zoals **WEIDEKLOKJE**, **GLAD WALSTRO**, **GROTE PIMPERNEL**, **MOERASOOIEVAARSBEK**, **BEEMDKROON** en **BREDE WESPENORCHIS**. Ook zagen we bladeren en zaaddozen van de **HERFSTIJLOOS**.

We hoorden ook een **BOSRIETZANGER** en waren even in de greep van de **GOUDVINK**, die bij nader inzien gewoon een Vinkenman bleek te zijn. De heer Mertens vertelde ook over de populieren die geplant werden toen de boerderijen niet zo rendabel bleken te zijn. 30 jaar oud en 30 meter hoog werden ze geroooid voor de productie van lucifers. Met Europees geld worden nu twee bevoeiingssysteem naast elkaar in stand gehouden: de ene met golvende beddingen, de andere als hellend perceel. Men wil zien of de verschillende irrigatie ook tot grotere variatie in de vegetatie leidt.

Nadat we onze zelf meegebrachte broodjes gegeten hadden bij het Wateringhuis, was het tijd om op stap te gaan met Toon Jansen, een vogelaar met veel ervaring in het trekten. Hij nam ons mee door het bos de grens over naar een groepje voormalige visvijvers. Hij had eerder **GOUDVINKEN** waargenomen, maar deze lieten zich deze middag niet zien. Wel zagen we opnieuw een **ROERDOMP** en een **IJSVOGEL**! Ook de **ZOMERTALING** liet zich goed bewonderen. De Waterral liet van zich horen. Op het water zaten verder **KRAKEENDEN** en een **DODAARS**.

Op de **GROTE BRANDNETEL** zagen we grote hoeveelheden rupsen van de **DAGPAUWOOG**. Op een boom zagen we de onopvallende **KORSTMOSUIL**. Een aantal mensen had vandaag de dag doorgebracht bij het Hageven en de Plateaux. Opvallend waren vooral de vele **LEVENDBARENDE HAGEDISSEN**, waarvan de vrouwtjes zichtbaar 'zwanger' waren.

Vrijdagavond maakten Ad Roobeek en Fred Weel laken en lamp gereed om te kijken naar nachtvinders. Alle nachtvinders, micro's en macro's werden gevangen en binnen gedetermineerd. Het was een koude avond en daarom misschien niet helemaal ideaal. Toch werden er nog 17 verschillende soorten nachtvinders geteld, waaronder de **GROENE EIKENBLADROLLER**, het **GELOBD HALM-UILTJE**, de **AGAATVLINDER**, de **WITSTIPGRASUIL**, de **APPELTAK**, de **HAARBOS** en de **MORPHEUSSTOFUIL**. Ook werden een paar sluipwespen van het doek gehaald. Tegelijk met het nachtvinderen luisterden we met een bat-detector naar vleurmuizen. We hoorden **GEWONE DWERGVLEERMUIS** en **GROOTOORVLEERMUIS**.

Op zaterdag zetten we koers naar de Strabrechtse Heide. Hier had Eric de Vroome een tocht uitgezet door het bos en over de heide langs twee grote vennen: het Starven en het Beuven. In het bos hoorden we het geluid van jonge **GROTE BONTE SPECHTEN** en vonden we ook de nestholte waar het geluid vandaan kwam. Ook de **GEKRAAGDE ROODSTAART** liet zich goed horen en opnieuw **BOOMPIEPER** en **BOOMLEEUWERIK**. Op het Beuven zagen we met de telescoop de **GEOORDE FUUT**, boven het water vloog een **BOOMVALK**, in de lucht opnieuw een **WESPENDEIEF**. Bij het water waren weer volop juffers en libellen te zien, in het Starven zaten veel kikkers. Bij het Beuven zagen we **KLEINE ZONNEDAUW** en **DENNENWOLFSKLAUW**. In de heide groeide **RANKENDE HELMBLOEM**. Andere leuke planten vandaag waren **HERTSHOORNWEEGBREE**, **BEVERTJES** en **MOERASHERTSHOOI**. Een aantal mensen zag vandaag ook **LEVENDBARENDE HAGEDISSEN**. En een groepje achterblijvers had nog een extraatje: **KLEINE PLEVIEREN** die aan het paren waren.

De eerste twee avonden werd de maaltijd super goed verzorgd door Willeke van Gent, waarvoor dank! Zaterdag was de dag dat Ad Roobeek en Fred Weel uitpakte met een menu van acht heerlijke gangen. Ook nu was Willeke weer in de keuken te vinden! Gelukkig zette Ofra de koks en de kokkin 's avonds in het zonnetje. Natuurlijk werden ook Afra Sjerps en Ben Hart heel hartelijk bedankt voor de prima organisatie van het kamp.



Op zondag was het tijd om ons kamp weer op te breken. Na een snelle schoonmaakronde was het nog vroeg genoeg om nog een deel van het gebied te gaan verkennen. In groepjes gingen we ieder ons weegs.

Afra en Ben: super bedankt voor dit leuke kamp! We hebben heel veel gezien en weer veel bijgeleerd. Dank!

Annemarie Dekker

De Hoornbloem

Dorpsstraat 10A, 1689 EV Zwaag,
☎ (0229) 23 04 19, e-mail: dehoornbloem@hoorn.knnv.nl



Dit voorjaar was De Hoornbloem weer present op een paar ecologische markten en andere manifestaties. We waren blij dat er zich enkele vrijwilligers aanmeldden die onze stand wilden bemannen tijdens onze vakantie. Graag horen we van KNNV'ers die dat ook wel eens willen doen.

Omdat het een prachtig voorjaar was staat alles in volle bloei en hopelijk wordt het straks ook een goede zaden oogst! Maar... we ontvangen graag ook plantzaden van KNNV'ers die geen chemische middelen in hun tuin gebruiken. Bijvoorbeeld zaden van **SCHARLEI**, **DILLE**, **WILDE RIDDERSPOOR**, **VLASBEKJE** en **MOTTENKRUID**. Probeer eens wat te oogsten en laat dit in een papieren enveloppe of in een open schaalpje drogen. We hopen op reacties!

Ook zaailingen die je meestal toch wíedt kunnen van pas komen. Zet ze bij elkaar in een grote pot en wij zijn er blij mee.

En... alle boeken van de KNNV zijn bij ons tegen ledenprijs verkrijgbaar, mits tijdig besteld! Zo ben je zelf goedkoper uit dan in de boekwinkel maar ook de afdeling krijgt een leuk percentage van de verkoop.

Wil je weten wat je allemaal kunt eten in je tuin? Er is een leuk boekje hierover uitgekomen met een uitgebreide wildplukzoekkaart voor € 16,50. Een leuk cadeau voor natuurliefhebbers!



De Specht

Westerblokker 132a, 1695 AL Blokker,
☎ (0229) 23 15 68 of 238 33 276, e-mail: despechtnestkasten@hotmail.com

Bij De Specht worden nestkasten gemaakt voor vogels-vlinders-vleermuizen-insecten en egels. In diverse modellen met schuin of puntedak blank of groen..

Volg op het tv scherm wat er in de camerakast gebeurt van nestbouw tot uitvliegen van de jongen. Nestkasten met plexiglas achter de zijdeur. Insecten kastjes met doorzichtige slangetjes.

Bouwpakketten met beschrijving/spijkers. Leuk voor kinderen (verjaardags partijtje). Voertafels met stevige standaard. Pinda/voerhouders. Nestkasten / voertafels van Uw eigen ontwerp kan besproken worden.



Bijzondere waarnemingen

Door onze natuurhistorisch secretaris J.P. de Krijger.

Wat	Wanneer	WAAR	Wie
IJseend	01-03-2014	Jachthaven Andijk	Douwe Greydanus
2 Middelste zaagbekken	01-03-2014	Andijk	Douwe Greydanus
IJsvogel	02-03-2014	Enkhuizen	Visser
2 Houtsnippen	04-03-2014	Zanddepot	Douwe Greydanus
2 Waterrallen	05-03-2014	Zanddepot	Douwe Greydanus
Schaduwstrekspinn	09-03-2014	Andijk	Douwe Greydanus
3 Grutto's	11-03-2014	Vuurtoren 'De Ven'	Douwe Greydanus
Steenuil	19-03-2014	Andijk	Douwe Greydanus
Ooievaar	19-03-2014	Andijk	Groot
2 Geoorde futen	20-03-2014	Vuurtoren 'De Ven'	Douwe Greydanus
2 Grote zaagbekken	21-03-2014	Andijk	Douwe Greydanus
Lepelaar	31-03-2014	Vuurtoren 'De Ven'	Douwe Greydanus
Zwarte roodstaart	31-03-2014	Andijk	Douwe Greydanus
Geoorde fuut	01-04-2014	Proefpolder	Douwe Greydanus
2 Bontbekplevieren	01-04-2014	Andijk	Bunt
Ransuil	01-04-2014	Andijk	Koster
Steenuil	02-04-2014	Andijk	Douwe Greydanus
2 Zomertalingen	04-04-2014	Wervershoof - Vooroever - oost	Douwe Greydanus
Witooogend	05-04-2014	Andijk	Douwe Greydanus
2 Zomertalingen	07-04-2014	Vooroever - oost	Douwe Greydanus
Kolibri vlinder	11-04-2014	Andijk	Piet Mantel
4 Boerenzwaluwen	11-04-2014	Vooroever - oost	Douwe Greydanus
2 Geelwangschildpadden	11-04-2014	Hoorn - Risdam	Douwe Greydanus
IJsvogel	12-04-2014	Streekbos	Ruiter
7 Gele kwikstaarten	16-04-2014	Vuurtoren 'De Ven'	Douwe Greydanus
Bont zandoogje	16-04-2014	Streekbos	Douwe Greydanus
Kleine karekiet	16-04-2014	Drechterland - Zuiderdijk	Douwe Greydanus
2 Grote lijsters	18-04-2014	Andijk	Douwe Greydanus
2 Visdieven	23-04-2014	Andijk	Douwe Greydanus
2 Oranjepijpjes	25-04-2014	Andijk	Douwe Greydanus
6 Vuurjuffers	26-04-2014	Andijk	Douwe Greydanus
Braamsluiper	26-04-2014	Streekbos	Douwe Greydanus
Koekoek	30-04-2014	Koopmanspolder	Douwe Greydanus
Gierzwaluw	20-04-2014	Drommedaris Enkhuizen	Eefje van Wissen
5 jonge Ransuilen	10-05-2014	Nieuwe Dijk Andijk	Mirande Kruisboom
10 Regenwulpen	13-05-2014	Kolk van Dussen	George Blok
Hermelijn	25-05-2014	Polder Lage Hoek	Ko van Gent
2 Zwarte ruiters	02-05-2014	Koopmanspolder	Douwe Greydanus
2 Huiszwaluwen	02-05-2014	Koopmanspolder	Douwe Greydanus
Oeverzwaluw	02-05-2014	Koopmanspolder	Douwe Greydanus
2 Braamsluiers	04-05-2014	Koopmanspolder	Douwe Greydanus
Tapuit	04-05-2014	Polder het Grootslag	Douwe Greydanus
Steenuil	06-05-2014	Andijk - Industrierrein	Douwe Greydanus
Braamsluiper	07-05-2014	Oosterdijk	Douwe Greydanus
2 Grote beren	14-05-2014	Twisk - Waterberging	Douwe Greydanus
2 Tapuiten	17-05-2014	Andijk	Douwe Greydanus
Lieveling	17-05-2014	Polder het Grootslag	Douwe Greydanus
Vroege glazenmaker	17-05-2014	Lutjebroekerweel	Douwe Greydanus
Zomertaling	18-05-2014	Twisk - Waterberging	Douwe Greydanus
IJsvogel	22-05-2014	Streekbos	Verhoeven
2 Steenuilen	23-05-2014	Andijk	Douwe Greydanus
Appelvink	24-05-2014	Hem	Verhoeven
Kerkuil	26-05-2014	Westwoud	Rein Dokter
Kolibrievlinder	29-05-2014	Andijk	Douwe Greydanus

Bestuur

- Voorzitter** : Jan Duyf, Postbus 8, 1693 ZG Wervershoof,
☎ (0228) 58 52 72, e-mail: voorzitter@hoorn.knnv.nl
- Secretaris** : Egbert Baars, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
☎ (0229) 24 95 46, e-mail: secretaris@hoorn.knnv.nl
- Nat. hist. secr.** : Jan-Pieter de Krijger, Weidemolen 98, 1622 KE Hoorn,
☎ (0229) 23 97 24, e-mail: n.h.secretaris@hoorn.knnv.nl
- Pen. & Ledenadm.** : Ad Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 59 55,
e-mail: penningmeester@hoorn.knnv.nl, IBAN: NL71INGB0003553986
- Leden** : Anneloes ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam,
☎ (0226) 45 29 90 / 06 176 28 020, e-mail: anneloes59@planet.nl
Tineke Horstman-Kooijman, James Grievelaan 6, 1695 HX Blokker,
☎ (0229) 23 53 35, e-mail: tineke_koo@hotmail.com

Coördinatoren

- Insectenwerkgroep**: Henny van der Groep, Yellowlaan 24, 1695 HV Blokker,
☎ (0229) 24 95 46, e-mail: insectenwerkgroep@knnvhoorn.nl
- Plantenwerkgroep**: Anneloes ter Horst, Dorpsstraat 59, 1713 HB Obdam,
☎ (0226) 45 29 90 / 06 176 28 020, e-mail: plantenwerkgroep@knnvhoorn.nl
- Vissenwerkgroep** : Ad Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek,
☎ (0228) 51 59 55, e-mail: penningmeester@hoorn.knnv.nl
- Vogelwerkgroep** : Douwe Greydanus, Julianastraat 9, 1619 XG Andijk,
☎ (0228) 72 01 19, e-mail: d.greydanus@quicknet.nl
- Zoogdierenwerkgroep**: Fred Weel, De Roop 12, 1616 SC Hoogkarspel,
☎ 06 48 66 40 25, e-mail: zoogdierenwerkgroep@knnvhoorn.nl
- Excursies & Lezingen**: Ofra Carmi, Rositastraat 11, 1676 GW Twisk,
☎ (0227) 54 10 07, e-mail: o.carmi@quicknet.nl
- O&A commissie** : Michel Kleij, Lijndraaier 149, 1625 ZV Hoorn,
☎ (0229) 23 05 24, e-mail: oena-cie@knnvhoorn.nl
- Public relations** : Gerrit de Weerd, Postbus 8, 1693 ZG Wervershoof,
☎ (0228) 58 55 77, e-mail: genjdew@gmail.com

AANMELDINGSFORMULIER - S.V.P. INLEVEREN BIJ HET BESTUUR.

Ondergetekende meldt zich aan als:

- KNNV-lid (1 persoon € 29,00 per jaar)
- Gezinslid (meer dan 1 persoon op hetzelfde adres € 36,50 per jaar)
- Jeugd lid (tot en met het jaar waarin je 25 wordt: € 17,25 per jaar)

dhr./mevr.: voorletter(s) : achternaam :

geboortjaar : telefoon :

adres :

postcode + woonplaats :

e-mail :

specialiteiten of interesse :

naam huisgenoot :

geboortjaar :

specialiteit of interesse :

NATUURLIEFHEDDER?

Enthousiast over mooie dingen die je in de natuur ontdekt hebt en wil je die ervaring graag met anderen delen?

Of vindt je het buiten prachtig maar zou je wel wat meer willen weten over dat landschap, zo'n plant of dier.....

DOE DAN MEE MET DE KNNV! DE VERENIGING VOOR VELDBIOLOGIE

Het is een club van actieve natuurliefhebbers.

Zo veelzijdig als de natuur, zo veel zijn de activiteiten van de KNNV!

Naast het programma van de plaatselijke/regionale afdelingen biedt de landelijke organisatie o.a.:

- het verenigingsblad Natura (6x per jaar)*
- kampen en reizen*
- allerlei werkgroepen (o.a. landschap, korstmossen)*
- publikaties voor ledenprijs*

**Het landelijk bureau is te bereiken op
Boulevard 12, 3707 BM Zeist
☎ 030 - 231 47 97**

WILT U "HET HOORNBLAD" VAKER ONTVANGEN?

Gebruik dan de bon op pagina 35 en wordt lid van de KNNV-afdeling Hoorn/West-Friesland. Je bent dan ook automatisch lid van de landelijke KNNV. Het kost je slechts € 29,00 per jaar.

Opzegging van het lidmaatschap melden voor 1 november bij de ledenadministratie van de afdeling.

DRUKWERK

Port Betaald
Port Payé
Pays-Bas



AAN:

*Afz. Ledenadm. KNNV
A. Roobeek, P.J. Jongstraat 176, 1614 LK Lutjebroek ☎ (0228) 51 59 55*